

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek.
Zápolya-utca 1-6 szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
írásokban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Az ellenzéki sajtó.

Nagybecskerek, november 3.

A szabadelvű párt egyik előkelő tagjától, a kinek ígéretét bírjuk, hogy lapunkat cikkeivel többször felkeresi, a következő cikket kaptuk:

Mindig azt hittük, hogy az adósok, a hitelvesztettek és a megszorult emberek azok, a kik a legnagyobb és leggyakoribb hazugságokkal kénytelenek tengetni szánakozásra méltó életüket. Be kell ismernünk, hogy csalatkoztunk, mivel ezeket az embereket tullicizálják az ellenzéknek fővárosi lapjai. Nem állítjuk, de aligha csalódnunk, mikor azt mondjuk, hogy az ellenzéki sajtónak hazudozásai ugyanezen okokra vezethetők vissza, vagyis, hogy egy része adós, más része hitelvesztett, valamennyi pedig megszorult.

Különösen a „Pesti Napló“ és a „Budapesti Hirlap“ exczellálnak e tekintetben. Egyetlen nap sem mulik el anélkül, hogy valamely körmönfont hazugsággal ne áltassák magukat és félre ne vezessék olvasó közönségüket.

Ma Szilágyit üttetik meg a gutával; ámde mikor látják, hogy a szerény óhajukat képező ezen hazugság — csak pium desiderium, akkor másnap teli kürtölik a világot azzal a másik hazugsággal, hogy habár nem is üttette meg Szilágyit a guta, — mint a hogy ettől elvárták volna — még is van Szilágyinak a gutánál is nagyobb baja, és pedig az, hogy ő felsége soha sem fogadja s előterjesztéseit meg nem hallgatja.

Mikor aztán az olvasó közönség arról értesül, hogy Szilágyi ő felségénél több óráig tartó audiencián volt, akkor előrántják a kötelező polgári hazasság kérdését és teli kiáltják a világot, hogy ő felsége bizony csak Vaszarynak és Schlauchnak adott igazat, minélfogva csak órák kérdése lehet a kabinetnek bukása. De mikor aztán nemcsak órák, hanem napok is elmúlnak a nélkül, hogy Wekerle és társai mentek volna, akkor nekik esnek, hogy hát miért nem mondanak le a miniszterségről, mikor ily körülmények mellett jellemtelenség tovább ott megmaradniok.

Mikor aztán a közönség arról értesül,

A „TORONTÁL“ TÁRCZÁJA.

A holtak ünnepe után.

(Levél egy barátnőmhöz.)

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

Az a két nap, melyet a hervadt lomb és a hervadt reményeknek szentelnek az emberek, leáldozott s nem vétek tán senkinek kegyete ellen, ha a Memento mori napjainak árnyoldalairól és többé-kevésbé humoros részéről is megemlékezem.

A modern irodalom egyik igen tehetséges novellistája, Ompteda kilencz eibeszélést írt, melyeknek tárgyát kizárólag a halál képezi. Megvallom, hogy egy-egy ilyen hangulatos novella jobban hatott rám, mint egy fél délután a temetőn töltve. Mert ezekben a vonzó leírásokban a halált idealizálva láttam, míg halottak napján a kegyelet legprofánabb, legüzletszerűbb és a maga nemében legridegebb része tárul minden évben elém a gyönyörűen díszített temetőben.

Nem is szólok arról, hogy fiatal uracsok cigarettázva udvarolnak az ünnepi délutánt élvező varró-lányoknak, s öreg asszonyok hangosan csevegnek a konyháról és a rossz cselédekről a sirboltok mellett, hol mások imádságu-

kat szeretnék elvégezni. De az tagadhatlan, hogy a kegyelet már egészen a nyilvánosság elé tartozó dologgá vált, melyet mindenki taksálhat s a legtöbben akkor, mikor koszorut helyeznek kedveseik síremlékére, nem arra gondolnak első sorban, hogy szívük sugallatát követve virággal ékesítsék drága halottaik sírját, hanem körülnéznek, vajjon a szomszédban nem e nagyobb koszoru fekszik a sírkő mellett. Mert hiszen a koszoru s a szeretet nagysága egyenes arányban áll.

Sohasem féltém a haláltól. Mert legbensőbb meggyőződésem, hogy akkor, mikor szemünket behunyjuk örök álmra, visszatérünk a boldogsághoz, mert a halál a béke és boldogság.

De hát voltaképen nem prédikálni ültem le az íróasztalhoz, hisz megtették azt már tegnap és tegnapelőtt a lapok és a papok. (Bocsánat a rimért.) Ugyis olyan komor az a két nap, hogy megkönnyebbülten fellélegzek, valahányszor november 2 án vacsorához ülök, tudván, hogy vége már a „kegyeletnek“. Elmondom neked édes barátnóm, miért félek én a halottak napjától.

Véletlenül megessett, hogy öltözés közben eldudoltam Petőfi nótáját: Ez a világ a milyen nagy. Alig hogy kimondtam a második sor első

Bizony nem csoda, ha ilyen fárasztó és hosszú küzdelemben kimerül nemcsak az embernek türelme, de még a kasszája is. Csak egy nem mertül ki: a hazudozás tárháza. Ugy látszik, mintha ez képezné az ellenzék kormányképességének az alapját.

B—y.

Wekerle a királynál. A király visszaérkezett Budapestre. Már elutazása előtt beleegyezett abba, hogy a kormány a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot előterjesztesse, de a formális előkészítési engedélyt vizsgálására tartotta fenn. Wekerle miniszterelnök tegnap délelőtt hosszabb kihallgatáson volt ő felségénél, mely alkalommal előterjesztette a Szilágyi igazságügyminiszter által készített memorandumot. Ez az emlékirat tudvalevőleg Vaszary és Schlauch emlékiratainak czáfolata és következetes fentartása a kormány eredeti javaslatának. A király ezen röviden tartott íratát olvasása után megadta beleegyezését, hogy a kormány eredeti javaslatát még a költségvetési vita kezdőpontján beterveztesse. Ez az előzetes beleegyezés a végleges szentesítés jellegével bír. Értesüléseink szerint a javaslatot holnap, szombaton terjesztik a képviselőház elé.

Az országgyűlési szabadelvű párt ma pénteken este hetedfél óraker érkezéskor tart, melynek tárgya a Budapest fővárosi kerületi előjáróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat lesz.

Közúti vasutak.

— november 3.

Torontálmegye főispánja, több érdekelt megyei nagybirtokossal egyetemben, Nagy-Becskekéről—Zsombolyára és innen kiágazólag egyrészt Kis-Zomborra, másrészt Perjámosra, egy keskeny vágányu közúti vasut létesítését tervezik, és hozzájárulás czéljából már is felszólították az érdekelt községeket és uradalmaikat. Időszerűnek találom ez alkalomból ezen, megyénkben eddig még teljesen ismeretlen közlekedési eszközről egyetmást elmondani.

Nemcsak tudományosan bebizonyított, de különféle országokban sokszorosan gyakorlatilag is kipróbált tény, hogy a vasutaknál a vágány mérete lényeges befolyással van a vasutépítés formájára, de különösen az üzemre. A mi-

szavát, a cseléd feloldott hajjal ront felém e szavakkal:

— Az isten áldja meg a nagyságos urat,

ne tessék énekelni, mert meghal valaki a házban.

— Ugyan miért halna meg?

— Kérem szépen halottak napja van.

Nem feleltem rá semmit, de az éneket abban hagytam, senki ember fiát sem akarván megölni.

Mikor ki akartam a házból menni, meglehetősen hangos beszéd ütötte meg a fületem: A mosónő fejtegette, hogy ő bizony nem mos halottak napján.

???

— Mert akkor megdöglik a ló mind. Tet-szik tudni, a mint a fehér ruha fent lóg a kötélen, úgy fog akkor a ló bőre lógni.

Nekünk ugyan nincs lovunk egy sem, de azért meg kellett hajolnunk, mert ugy sem mostak volna. De ez a második babona kezdett egy kicsit bosszantani.

Tíz óraker elmentem a nagy misébe. Alig tudtam a templomba férni, annyian álltak a nagy kapunál, persze mindenki kezében egy kisebb-nagyobb gyertya. Egyes hölgyek elájultak, az erősebb része szagos zsebkendőt tartott az orra elé, a gyávák azonban megfuttak. Én az utóbbiak között voltam. Csak az utcán jöttem rá,

kor tehát igazában helyi érdekű vasut létrehozásáról van szó, — a vágány mérete a tervezett vonal kilitásba helyezhető üzletviszonyai szerint állapítandó meg.

Különösen arra kell tekintettel lenni, hogy az építendő mellékvonal nem a világforgalomból részt követelő, avagy már fővonalakkal verselyző vállalat, hanem inkább csak a fővonalhoz való könnyebb hozzáférhetést megkönnyítő közlekedési eszköz legyen, — azok üzemére élenkítőleg hasson, és az általa átszelt vidék, a gazdasági és ipari viszonyok emelését mindazok javára előmozdítsa, a kik a vasut létesítése iránt érdekelve vannak.

Ezen vezérelvek indíthaták a nevezett engedélyeseket akkor, midőn a jelzett vasut vágánytávlátat 76 centiméterben állapították meg. Ily méretben épültek az utóbbi időben az elfoglalt tartományokban a Bosna vasut, a stájerországi helyi érdekű vasutak, a borossebesi keskenyvágányu vonal, több másodrendű vasut Olaszországban és Szászországban és az u. n. Decauville vasutak Franciaországban. Meggyőződés szerint tökéletesen megfelel a helyi viszonyok érdekének is, ha Torontálmegye újabb helyi érdekű vasutait ezzel a vágánytávlattal kívánja kiépíteni.

Az ilyen vasutak felette olcsón állíthatók elő, — az országutakon és utcákon vezetve, egyrészt feleslegessé teszik a drága kisajátítást, másrészt csekély méreteik által a vidéki közlekedést nem akadályozzák, — egyes majorokat, tanyákat és ipartelepeket olcsón kötnek össze és ezek számára a jó és minden időben biztos közlekedés előnyeit biztosítják és merem állítani, hogy ezek a vasutak felszereléssel együtt Torontálban sokkal olcsóbban építhetők ki, mint a most épülő kő- és kavics utak.

Különösen fontos, hogy a készülő vasut a termények vizen való szállítását is lehetővé teszi, a mennyiben utirányában a hajózható Be-ga-csatorna Nagy-Becskereknél, hol már nagyobb hajók is közlekedhetnek — ugyszinte a Maros Perjámosnál, Csanádnál mint végpontok szerepelnek.

E vidék alig bir egynehány kiépített utvonnallal, de nem is lehet azokat nagyobb méretekben előállítani, mert az utépítésre szükséges anyagok szállítása óriási összegeket igényel. Ezen irányban is hathatós segédeszköznek fog bizonyulni az új vasut, amennyiben az építési anyagokat a nevezett olcsó vizintaktól átvéve, — oda fogja szállítani, a hol azok felhasználhatók.

A tervezett vasut 154.6 kilométernyi hosszúságban való helyreállítására a tett számítások szerint a felszerelést is beleértve, összesen két millió 200.000 forint, azaz kilométerenkint alig 15.000 ft szükséges.

hogy a kabátomat három helyen kiégették, mely körülmény csak annyiban mondható megnyugtatónak, hogy magam is meg nem égtém, ami szintén nem volt kizárva. Ugyan nem mondaná meg valaki, mire jó a „kegyeletnek“ ez a néma, amelynek értelmét a mézesbábosokon kívül még senki sem mondta meg?!

Délben feltűnő kemény kenyeret találtam a tányérom mellett. Kérdezni bátorítottam, hogy vajjon mért nem sütöttek friss kenyeret?

— Jaj kérem, hogy mondhat ilyet a nagyságos ur! Hisz akkor meghal valaki a házban. Dühös lettem.

— Már megint meghal valaki?

— Bizony kérem. A teknő az olyan, mint a koporsó. A nagyanyám is úgy halt meg, hogy...

— Köszönöm, nem vagyok kíváncsi.

Reggel óta mindig csak azt hallom, hogy ezt nem szabad, azt nem szabad s hogy meghal valaki a házban. Tekintettel a városban uralkodó kolerára és difteritiszre, engem is elfogott némi halálos sejtetem, ámbátor az előbbi járvány ellen kitűnő verseczi vörös borom, a difteritisz ellen pedig az a szerencsés körülmény óv, hogy még nincsenek gyermekeim. Mindazonáltal azon kezdtem imádkozni, bár elmúlt volna már a halál napja.

Délután kimentem a feleségemmel a temetőbe. Aki azt állítja, hogy nálunk nincsen korzó, az menjen el ilyenkor a temetőbe. Csupa kiöltözött alak, élénk beszélgetésben, a fiatalok a

Az építési törlesztése úgy van tervezve, hogy az érdekelt községek és uradalmak 50 éven át a befektetett tőke 5 százalékát biztosítják, és csakis ezen időtartam első két évére eső járulékot fizetik be készpénzben, — a többi évekre nézve pedig a törlesztési összeg, az üzemnyereményből fogja fedezetét találni.

Az érdekelt vidék olcsó pénzért vasuthoz jön, és ezáltal egy jó közlekedés minden előnyét fogja élvezni, anélkül, hogy jelentékeny áldozatot kellene hoznia.

Ha a vasut prosperál, mire minden valószínűség megvan, — a biztosíték ellenében nyert törzsrészevényekben a község idővel még jó kamatozó tőkéhez is jut.

Mindezek alapján a legmelegebben ajánlhatom az érdekeltnek, hogy ragadják meg az alkalmat, és teremtsék meg hozzájárulásuk által Torontálmegye jó és olcsó közlekedését és ezáltal a megye felvirágzásához vezető biztos utat.

Hetyey Kálmán.

HIREK.

— **Élete tavaszán...** Városunk egy derék polgárának családijára hozott mérhetetlen gyászt a kegyetlen halál: Mangold Armin L. fia, a tizenhatszáz éves Frigyes, hosszas szenvedés után meghalt. Polgártársainak osztatlan részvéte szolgáljon vigaszul a lesújtott szülőknél, akik a korán elhunytban egyetlen fiukat gyászolják. A temetés f. hó 5-én délután két órakor lesz.

— **Nagykikindai bérföldek.** Nagykikindáról vettük a következő hírt: A növekedő pénzhány és terjedő szegénység mellett bizonyít a városi földek őszi bérléte körül elért eredmény. A múlt évben ugyanis akkora volt a kereslet, hogy holdanként 32 frtnyi bérárlagot sikerült elérni. Ez őszön az átlag alig ad ki 28 frtot, ami nagyrészt azon körülményben birja magyarázatát, hogy a némettség, amelynek munkáját a kerti művelés nem kárpótolta, az árveréstől és bérlétől nagyrészt tartózkodott.

— **A tanítótestület az Iparosokhoz.** Felkérteünk az alábbi sorok közlésére: Nagybecskerek város iparosaihoz! Iparos inasaink utóbbi időben, kivált estenként az ipariskolából talán távozások, oly botránys magaviseletet tanusítanak, hogy városunk közönsége jogos felháborodással emel panaszt a türehtetlen állapot miatt. Az ipariskola tanítótestülete mindent megtesz, hogy a botránys állapotot megszüntesse; minden alkalmat megragad arra, hogy az inasokat illedelmes magaviseletre szoktassa. Ámde a tanítótestület egy m a g a nem képes az inasokat az iskola falain kívül kellőleg fegyelmezni. E tekintetben a hivatott tényezők összhangzó együttműködésére van szükség. A tanítótestület ez évi október hó 27-én tartott gyűlésében tehát elhatározta, hogy a rendőrség figyelmét a tanoncok magaviseletére felhívja; egyben felhívást intéz úgy az ipartestület, mint a sajtó útján a város iparosaihoz, hogy a tanítótestületnek a rendfentartására irányuló törekvésében hathatósan

támogatni és az inasokat tisztességes magaviseletre szoritani sziveskedjenek. Meggyőződésünk, hogy az iparosok, ha komolyan akarják, sokat, sőt mindent tehetnek, hiszen az inas fölött ők rendelkeznek első sorban. Midőn ezen kétségtelen fontos ügyben teljes bizalommal fordulunk városunk iparosaihoz, megjegyezzük még, hogy eredményteljes tanításról csak az esetben lehet szó, ha a tanuló a szükséges tanszerekkel van ellátva. Kérjük tehát, sziveskedjenek oda hatni, hogy az inasok a szükséges könyvekkel, író és rajzeszközökkel ellátva lehetőleg mosdott állapotban jöjjenek iskolába. Hiszszük, hogy városunk iparosai a tanítótestület becsületes törekvését saját érdekükben támogatni kötelességüknek fogják ismerni. Az igazgatóság.

— **A nagykikindai képviselőválasztás utójátéka.** Nagykikindán a képviselőválasztás idejében három izben czim és aláírás nélkül szerb nyelven a Milenkovic-széle nyomdában versformájú közlemények jelentek meg, a melyeknek mindegyike a legkiméletlenebb módon alaptalan piszkos rágalmakkal illetve a Nikolics báró pártján állott legtekintélyesebb polgárokat. E czikkek miatt Vlachovics György gör. kol. esperes és társai rágalmazás és becsületesértés czimén sajtóper indítottak Milenkovic ellen, ki a vizsgálat során kijelentette, hogy az inkriminált közleményeket Krsztia Mida nagykikindai szerb paraszt, a szerbek „Hazaí Verai János“-a írta. Az esküdtszéki tárgyalás e hó 24-én lesz a nagyváradi sajtóbiróság előtt.

— **Pancsova új főrabija.** A pancsovai újonnan választott kerületi főrabija, dr. Kelemen Adolf beigtatása vasárnap délután a pancsovai izrael. templomban nagy ünnepelességgel ment végbe. A főrabija nagyhatásu székfoglaló beszéde után isteni tisztelet volt, a melynek befejeztével az izr. egyházi dalkör Beethovennak „Isten dicsősége“ czimű művét adta elő.

— **A kolera.** Immáron azt hittük, hogy e szomorú rovatnak nem kell többé lapunkban tért nyitnunk: ma azonban újabb, szerencsére csak sporadice felmerült esetekről kaptunk hírt. Davidháza n egy koleramegbetegedés, Öregfalun pedig egy halálozás történt.

— **Kifosztott szegedi kupez.** Póru jár a szomszéd Kikindán egy szegedi kupez: sipisták kezébe került és kifosztották. Az esetről a következőket írják: Brosch Laci korcsmájában okt. 27-én Csizsár János szegedi kupezctől, Putnik Dusan és Lazsankó Adám ismert kártyások 300 frtot elnyertek. A kupez az araci vásárra készült. Putnikék észrevették, hogy pénz van nála, borozás között leültek egy kis „parázs“ ferblire s csakugyan hamarosan elnyerték a szegedi ember egész pénzét. A rendőrkapitánynak sikerült a kártyamesterektől még 108 frtot elkobozni.

— **Halálozás.** Feletár György okl. gazdász, Vinga r. t. város volt tanácsnoka és birtokos e hónap 1-én, 81 éves korában Vingán meghalt. Az elhunytban a Nagybecskereken köztiszteletben álló Filkowich család is rokonát gyászolja.

szerelemről, az öregek a konyháról csevegnek, csak olyat, aki a siroknál imádkozott, alig voltam képes felfedezni. Annál több olyat, ki az új ruháját hozta el, hadd lássák, hogy van. Kivételt csak a tanuló ifjúság képez, ők eljöttek a tanáraik sirjához, elmondanak egy tiszta szívből jövő imádságot, aztán megint haza mennek. A tömeg pedig sétál, sétál, látni és láttatni akar, míg a rájuk boruló est arra nem figyelmezteti őket, hogy most menjenek máshova sétálni...

Amint haza felé jöttem, minden házban láttam, hogy az asztalon egy sor gyertya ég. Ahány halott, annyi gyertya. Meg is magyarázták a mélyebb értelmét. Ha szépen, egyenesen ég a gyertya, akkor derék ember volt az illető, de ha a viasz felbukik vagy görbén ég, akkor nem volt egészen kifogástalan egyéniség. Áhittal hallgattam ezen előttem eddig ismeretlen istenitéletet, melyet a „kegyelet“ csak holtunk után foganatosít, s azt a meggyőződést merített belőle, hogy az emberiség annál nemesebb és jobb lesz, minél szolidabbá válik a viaszgyárosok készítménye.

Nem is emlitem meg, hogy a nép reggel öt miatyánkot imádkozik a sárgaláz ellen s nem eszik egy falatot sem, mert éjjelkor látni akarja a holtakat. Igaz, hogy még sohasem látták, de a „nép“ ilyenkor sokkal több türelmet tanusít, mintha teszem azt, ha a bérre kell várnia.

Hanem valamennyi babonát felülmulja a szinigazgatók babonája. Ha török, ha szakad, de „A molnár és gyermeke“ szinrekerül. Én is

elementem s a német poezis szellemességének sikerült a második felvonás első felében szememre édes álmod varázsolni. Nagy nehezen felköltött három jegyzedő, kik aznap nem ettek egy falatot sem, miután ők is azok közé tartoztak, kiknek éjjelkor találgájuk volt a holtakkal.

Nagy nehezen haza kerültem s némi üdülést vártam a már megérkezett postától. Csalódtam. Harmincznyolcz levelet találtam az éjjeli szekrényem, harminczhétben vers volt. Csak néhányat olvastam el: „A halottaknak“, „Rózi sirjánál“, „Miért költöztél el?“, „Kati emléke“, „Itt hagyta“, „Örök álom“, „Bár itt maradtál volna“, „Oh ez a halál“, „Jer vissza Tinikém“. A versek teljesen megtörték erőmet.

Ismétlem, nem félek a haláltól s ha az öreg kaszás majdan azt mondja, hogy kövessem, nem fogok ellenkezni, de a halottak napjától, ha kis városban kell töltenem, attól félek, rettegek.

Ugy-e csodálkozol, hogy erről a szent napról annyi profán dolgot mondtam el? De hát tehetek én arról, ha az élet valósága ilyen cinikus!

Azt az egyet tegnap feltettem magamban, hogy kedves halottaim emlékünnepe nem akkor ülöm meg, mikor az ur szőlejt sétányára változtatják át, hanem akkor megyek ki a temetőbe, mikor a sutgó fákön kívül senki és semmi sem zavarja meg imámat, melyben áldást kérek azok emlékére, kik nekem és másoknak életükben jót tettek.

Ölel —r.

— **A kikindai gimnázium ügye.** Mint értesülünk, Nagyikinda városának vezetői végre döntő lépésre határozták el magukat a régóta vajdó gimnázium ügyében. Holnap egy nagyobb küldöttség fog a közoktatásügyi miniszternél tisztelegni, átadandó azt a terjedelmes memorandumot, melyben a gimnázium ügye behatóan van ismertetve. A küldöttség vezetője Róna y Jenő főispán.

— **Képek a király magánlakásán.** A szabadságharczi muzeum legutóbb két érdekes fotográfiával gazdagodott, melyet gr. Kreith Béla egy előkelő bécsi fényképészől szerzett meg. A fényképek nagy, szép kivitelű eredetije olajfestésben a király bécsi magánlakását díszíti. Tárgya mind a kettőnek a magyar szabadságharczból van véve. Az egyik a szőregyi csatából azt a jelenetet ábrázolja, mikor az osztrákok a magyar hadsereg üldözésére indulnak, a másik a temesvári csatából reprodukál egy jelenetet, melyben öt dragonyos egy honvédektől elvett, tépett honvéd zászlót nyújt át Haynaunak.

— **A nagyváradi asszonyháború** ismét napirendre került. Hieronymi belügyminiszter ugyanis rendeletet intézett Bihar megye alispánjához, a mely rendelet a közgyűlésnek az alapszabály módosítását kimondó határozatát nem hagyja jóvá. Az indoklás felhossa, hogy Gerliczy elnöknek a felvételre jelentkezőkkel szemben követett eljárása sem az egyet érdekeinek, sem az eddigi gyakorlatnak meg nem felel, mert a választmány az idő rövidségének ürügye alatt nem ült össze s nem vette fel a jelentkező 240 új tagot. Már pedig, ha ez megtörténik, a közgyűlési határozat esetleg másképp üthetett volna ki.

— **Vasuti bélyeg.** Lukács kereskedelmi miniszter január 1-én mindenesetre érdekes újítást akar az államvasutak ügyvitelébe hozni. Jegyek helyett ugyanis bélyeggel fog a közönség utazni. Az utazni akaró bármely trafikban vesz egy erre szánt félkrajczáros blankettát, amelyre annyi e célra készített bélyeget ragaszt rá, a mennyit az út hossza igényel s ráírja egyszersmind a végállomást. A bélyegek 25—75 krosok, 1—5 frtosak lesznek. Az ellenőrzést úgy főgják végezni, hogy a bélyegek közepén át lesznek lyukasztva, és az ellenőrző az egyik felét le fogja tépni.

— **A végrehajtó ur.** Nehány nap óta veszedelmes tolvaj alkalmazza a fővárosban saját tulajdányu módszerét, mely mindenesetre elég eredeti és érdekes arra, hogy felkelte a rendőrség figyelmét. Egy öreges, urias kinézésű ember járja sorra az uri lakásokat, s miután kipuhította, hogy a gazda nincs otthon, beállit mint végrehajtó, s egész szemtelenül kezdi a butorokat összeírni. Közben pedig minden apróbb értékű tárgyat, a mit sастekintetével észrevesz, eltüntet a felöltő bőzseibe. A megrémült háznép aztán csak későn veszi észre, hogy egy személyben csalóval és tolvajjal volt dolga. Tegnap már annyira ment vakmerőségében ez az ur, hogy egy grófhhoz kopogtatott be. Itt azonban pórul járt, mert az inas, talán már praxisból, tudta, hogy a végrehajtó legalább is másodmagával, a becsüssel szokott járni, a magányos pseudovégrehajtó urat tehát egyszerűen kidobta. — Kár, hogy nem egyenesen a rendőrség karjaiba esett!

— **Templomszentelés.** Víz esdán e hó 12-én a bucsu alkalmával szentelik fel nagy ünnepélyességgel San Marco hercegné által emelt díszes római kath. templom, melyre az első adományt, 8000 forintot boldog emlékü Bonnaz temesvári püspök adta.

Irodalom és művészet.

* **A magyar nábob.** Jókai Mórnak ez a legnépszerűbb regénye most az „Athenaeum” kiadásában pazar kiállításban jelent meg. A vaskos kötet a legfinomabb papírra van nyomtatva s a szöveget Goró Lajos igen sikerült rajzai tarkítják. Remélhetőleg Jókai Mór műveinek ez a kiadása nem fog hiányozni egy valódi magyar ház asztaláról sem.

* „**A villamosság**” című munka jelent meg a napokban Kalmár Antal posta- és táviratfűtőszótól. A könyv sok ügyességgel és szakismerettel van összeállítva, mert tényleg a mű újat nem tartalmaz; azonban dicséretre méltó már szerzőnek azon igyekezete is, hogy a villamosságra vonatkozó különböző iratokban és könyvekben szétszórtva megjelent leírásokat egy kis könyv keretén belül csoportosítja. Megvan a Kalmár könyvében írva a villamosság elmélete, előállításának módjai és alkalmazásának mindenféle formája, kellő tájékoztatással és kimerítő leírásokkal. Az ábrákban bővelkedő könyv ára 1 frt 50 kr.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai negyedóráig tartó ülésén Hegedüs Sándor előadó a ház elé terjesztette a pénzügyi bizottságnak az 1894. évi állami költségvetésről szóló jelentését. Szilágyi Dezső igazságügyi és Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter egynehány törvényjavaslatot terjesztett be.

Az osztrák válság vége.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Windischgraetz Alfréd herceg elfogadta az osztrák kormány-elnökséget. A kabinet rövid idő alatt megalakul.

A pozsonyiak a királynál.

Budapest, november 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pozsonyi küldöttség a harmadik egyetemnek Pozsonyban való felállítására érdeklődésben ma a királynál kihallgatáson volt. Ő felsége megígérte, hogy a pozsonyiak memorandumát magyar kormánya által figyelembe vételi. A küldöttség ezután a hercegprimásnál is tisztelgett, aki határozottan megígérte támogatását.

Pável püspök a hercegprimásnál.

Budapest, november 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hercegprimás ma fogadta Pável püspököt, akit hétfőn a király is kihallgatáson fogad. Pável egy újságíró előtt nagy elkeseredéssel nyilatkozott a magyar sajtóról.

Izgalom a Balkánon.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” ered. távirata.) A „Videlo” szenzációs hírt közöl, a mely szerint nagyszámú fegyveres arnaut-csapat betört Prizrendbe, O Szerbia volt fővárosába. Végres utcai harc után az arnauták a helyőrség egy részét felkoncolták, más részét elfogták. A török kormány a vakmerő arnauták megfékezésére csapatokat mozgósít.

Jókai Mór Pozsonyban.

Budapest, november 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pozsonyból távirják: Thaly Kálmán országgyűlési képviselő a pozsonyi Toldy-kör választmányi ülésén bejelentette, hogy Jókai Mór megígérte, hogy a tiszteletére Pozsonyban rendezendő jubileumi ünnepélyen jelen lesz és ott felolvasást tart. A választmány a bejelentés öröndetes tudomásul vételével Kramolin elnök indítványára elhatározta, hogy a Jókai-utczában a költő egykori lakóházát emléktáblával jelölik meg.

Meggyilkolt állomásfőnök.

Budapest, nov. 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Miskolcra telegrafálják: A szerencsi állomásfőnököt, Csáki Gézát, ma éjjelkor Szerencsen állított mellel, halva találták egy rosszhírű ház udvarán. Zsebében töltött revolver volt, melyből azonban egy töltés sem hiányzott. Beszéli, hogy Csákinak egy földbérő feleségével viszonya volt. A férj az elmúlt éjjel feleségénél találta és a menekülő Csákit üldözőbe vevén, egy lövéssel leterítette, azután a holttestet bedobta egy udvarba.

Szveteney temetése.

Budapest, november 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyszébenből sürgönyzik: Báró Szveteney hadtestparancsnok temetése ma a lakosság óriási részvéte mellett ment végbe. A 86-ik gyalogezredet, melynek az elhunyt tulajdonosa volt, Menz ezredes vezényelte. A hadtestparancsnoksági kerület összes csapatai képviselve voltak. Jelen voltak továbbá a XII. hadtest tábornokai és a honvédtábornokok. A kossoruk egész halmaza, közte a hadügyminiszteriumé is, két kocsin volt elhelyezve.

REGÉNY-CSARNOK.

Szemét — Szemért.

Regény.

Írta: Trollope A.

IX. FEJEZET.

(27-ik folytatás.)

„Az egész ügy legveszedelmesebb oldala az, hogy mindenben az itteni róm. katolikus lelkész keze működik, ki egy lelkiismeretlen és mindenre kész vakmerő ember. Mi már régóta ismerjük őt és tudjuk, hogy mire volna képes. A törvényeket annyira módosították a római katolikusok javára és a protosztánsok kárára, hogy egy pap csaknem mindent megtehet, a mi neki tetszik. Meg vagyok győződve, hogy egy pillanattal se haboznék őket megesketni, ha azt hinné, hogy zsákmánya kimenekülhet körmei közül. Az én véleményem az, hogy az egybekelés még nem történt meg, noha tudom, hogy mások ellenkezőleg vélekednek.”

Ezen „mások” kifejezés alatt Lady Mary nem „másokat”, mint saját protestáns szobaleányát, ki egy izben előtte azon nézetének adott kifejezést, hogy az az istentelen, ravasz vén Marty atya kész volna minden lelkiismereti furdalás nélkül összeadni a fiatal párt, sőt nagyon valószínű, hogy már össze is adta.

„Nem mondhatom” — így folytató Lady Mary — „nem mondhatom, hogy tényleg valami rosszat hallottam volna O'Hara kisasszony felől. Anyjáról nagyon különös dolgokat rebesgetnek. Egy kis házban laknak, csaknem a színtok talaján, egy öreg nőcseléddel és a lelkészen kívül senki se tud felőlük semmit. A legnagyobb szerencsétlenség volna, ha annyira körülhálózna Neville urat, hogy nőül vegye a leányt.”

Lady Mary valószínűleg azt akarta ezzel mondani, hogy kétségkívül már az is igen rossz dolog volna, ha az ifju Neville óvatosan járna el a kalandban és mint annyiszor történik, szeplős hírnévvel, összetörve, meggyalázva hagyná hátra a leányt; de ez esetben mégis elkerülné a „legnagyobb szerencsétlenség”. Ezt persze nem mondhatta ki ily leplezetlen szavakkal, hanem érzé, hogy Lady Scroope meg fogja őt érteni. Azután Lady Mary biztosítá barátját, hogy ámbár ő és atyja és nővére nagyon sajnálták, hogy Neville ur nem szerencsétlente őket többé látogatásával a Quin kastélyban, még sem az e miatti bosszúság birta őt rá, hogy ily kemény kifejezéseket használjon. Tollát csupán azon óhajta vezérelte, hogy megakadályozzon egy nagyon kárhóztató házasságot.

Lady Scroope teljesen elismerte ezen utóbbi szavak igazságát. Ily házasság valóban nagyon kárhóztató lenne! De mit tehet? Nem lehetséges e, hogy épen siettetné a szerencsétlenséget, melyet annyira igyekezett elkerülni, — ha Frednek írna és elmondana neki mindent, a mit hallott és nem hederítene lady Mary együgyű figyelmeztetéseire a titoktartás iránt — a mit nem is tenne, ha remélhetné, hogy az által czélt ér? Se neki, se férjének sem volt egyéb hatalmuk az ifju felett annál, melyet ez saját jószántából engedett nekik. A lord nem tagadhata ki őt, — nem vonhatott el tőle egyetlen talpalatnyi földet se. Akárkit vesz nőül earl Scroope of Scroope lesz belőle és a nő, kit feleségül vesz, Scroope grófné. Létezett már a világon valahol egy lady Neville, kinek még neve is irtózat tárgya volt előttük és ha a fiatal ember arra száná el magát, hogy szintén rangja alatt nősüljön és családját meggyalázza, nem volt mód őt ebben megakadályozni. De ha — a mint valószínűnek látszott, még nem kötötte le szabadságát, — ha rá lehetne birni, hogy ismét hazajöjjen közéjük, talán lehetne még hatni érzelmeire. Kétségkívül nagy adag volt benne is a Nevilleek makacsságából, de úgy látszott, mintha elismerné a család szentségét és teljes tudatával bírta a kötelességeknek, melyek állásával járna.

A dolog azonban oly fontos volt, hogy nem mert magától cselekedni. Mindent elmondott férjének, megmutatta neki lady Mary levelét, mely az öreg urra oly nagy hatást gyakorolt, hogy belebetegedett.

— Jobb lesz rám nézve, mondá, ha fejemet a fal felé fordítom és meghalok, mielőtt meghallanám a rémhirt.

Le is feküdt és az egész háznép azt hitte, hogy meg fog halni. Nején kívül senkivel se beszélt, s midőn egyedül volt vele, nem szünt meg sopánkodni az ősi család szerencsétlenségén.

— Bár inkább az öcsce tett volna ilyesmit! mondá lady Scroope.

— Nem lehet változtatni a dolgon, viszonzá a lord. Azt teheti a család vagyonából és becsületével, a mit akar.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nykikinda			Nagybecskerek-Versecz			Versecz-Nagybecskerek			Szécsány-Párdány			
Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	Báziás ind.	405	1145	Budapest ny. p. u. ind.	700	—
Párdány	—	—	350	Temesvár	950	—	Temesvár	—	12—	Nagybecskerek	805	—
Nagybecskerek	550	1225	740	Nagykikinda	320	—	Versecz	540	220	Szécsány	925	555
Ellemér	609	1244	803	Nagybecskerek	805	—	Verseczrét	547	225	Módos	946	622
Melenze	632	111	832	N.-Becskek-Bpart	812	415	*Temespaulis	553	232	Fény	957	635
Kumán	649	129	854	*Sándor-udvar	827	435	Bethlentanya	601	242	Párdány	1008	613
Törökbecse-Aracs	715	204	932	Lázárföld.	841	452	*Szivattyutelep.	611	255			
Beodra	749	258	1009	*Pusztá Kenderes	845	456	*Laudontanya	618	305			
Karlova	800	249	1024	*Lajosmajor	955	508	Nagymargita	627	316			
Nagykikinda (v.) érk.	840	329	1104	Szárcsa	907	530	Zichyfalva	639	329			
Temesvár	—	522	454	Szécsány (vend.) érk.	919	545	Györgyháza	661	345			
Budapest	125	—	655	Szécsány ind.	934	600	Szécsényfalva-Ráros-Istvánvölgy	706	402			
				Bóka	947	616	*Ólécz	714	413			
				Kanak	1004	636	Kanak	723	424			
				*Ólécz	1013	646	Bóka	739	444			
				Szécsényfalva-Ráros			Szécsány (vend.) érk.	751	459			
				Istvánvölgy	1022	703	Szécsány ind.	801	514			
				Györgyháza	1032	717	Szárcsa	814	531			
				Zichyfalva	1044	741	*Lajosmajor	826	545			
				Nagymargita	1059	802	*Pusztá Kenderes	833	546			
				*Laudontanya	1108	812	Lázárföld	842	603			
				*Szivattyutelep.	1116	822	*Sándor-udvar	853	617			
				Bethlentanya	1129	835	N.-Becskek-Bpart	910	641			
				*Temespaulis	1137	847	Nagybecskerek érk.	—	645			
				Verseczrét	1145	858	Nagykikinda	—	1101			
				Versecz ind. érk.	1149	903	Temesvár	—	454			
				Temesvár	317	—	Budapest	—	655			
				Báziás	325	1129						

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (600-559) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltétlenül fel- vagy leszállás végett áll meg.

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a közep-európai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 perccel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett közep-európai időt jelző vasuti órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönben a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a közep-európai időt.

H i r d e t é s e k.

7254. kig. szám 1893. (679—3.1)

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Torontálvásárhelyi községi állatorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 300 frt évi fizetés, a husszemlésetért megállapított díjak, 10 kr. nappali és 20 kr. éjjeli látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelve kérvényüket az antalfalvai járás főszolgabírói hivatalhoz folyó évi november hó 20-ig küldje be.

A választás folyó évi november hó 21-én fog Torontálvásárhelyi község-házánál megejteni.

Kelt Antalfalván, 1893. évi október hó 26-án.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

5206. tlkvi szám 1893. (680—1.1)

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság részére ezennel közhírré tétetik, hogy Torontálmegeye hatósága végrehajtónak Jovanov István idvori lakos végrehajtást szenvedett elleni 76 forint 50 kr. tőkekövetelés, 8 frt perbeli, 17 frt 65 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett 1893. évi november hó 18-ik napjának d. e. 9 órakor Idvor község-házánál az ezen kir. jbiróság területén fekvő Idvor községe 109. számú tlkvbén foglalt következő ingatlanok u. m.:

1. 125. sz. ház és beltelek 121 frt.
2. 61. hr. sz. 400 □ öl gyümölcses egészben 5 frt.
3. 107. hr. sz. 2 hold 1200 □ öl I. oszt. szántó az I. dűlő 1/8 része 57 frt.
4. 107. hr. sz. II. dűlő 2 hold 1200 □ öl I. oszt. szántó 1/8 része 40 frt.
5. 107. hr. sz. III. dűlő 2 hold 1200 □ öl I. oszt. szántó 1/8 része 39 frt.
6. 107. hr. sz. IV. dűlő 2 hold 1200 □ öl I. oszt. szántó 1/8 része 36 frt.
7. 107. hr. sz. V. dűlő 4 hold 1200 □ öl I. oszt. kaszáló 1/8 része 48 forint, összesen 346 frt ezennel megállapított kiáltási ár mellett külön elfog árvereztetni, ekkorán magasabb ígért hiányában a kiáltási áron alul is elfognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kiáltási árnak 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság, Perlasz 1893. évi július hó 21-én.

Sárdy, kir. jbiró.

6710. B. szám 1893. (676—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlaki járásba kebelezett Bánlak községi bábai állomás lemondás folytán üresedésbe jött, arra ezennel pályázat nyitattik. Felhívtnak a pályázni kívánók, miszerint a szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket alólirt főszolgabíróshoz folyó évi november hó 17-ig annál is inkább adják be, mert később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Ezen állomás javadalmazása a következő:

Évi készpénzfizetés 100 frt és minden szülés után 1 frt díj.

A választás folyó évi november hó 18-án délelőtti 10 órakor fog Bánlak község-házánál megejteni.

Bánlak, 1893. évi október hó 30-án.

Főszbiró szabadságon:
Bogcha Márton,
szolgabíró.

5450. ki. szám 1893. (678—3.1)

Árlejtési hirdetmény.

Az Óbéga—Beregszón a szerbittebei határban a csinárosi erdő alatt átvezető „Dolni hid” helyreállítására végett folyó évi október hó 20-ára kitűzve volt árlejtés, vállalkozók hiányában meg nem tartatván, ugyane czéiből folyó évi november hó 22-ének délelőtti 11 órájára alólirt főszolgabírói hivatal irodahelyiségeiben újabb árlejtés tüzetik ki.

Eme munkálatok költségei, melyet az eme hid fenntartására csoportosított községek viselendnek, 2130 forint 42 krban vannak megállapítva, s ezen összeg szolgál az árlejtésnél kikiáltási árul. A vonatkozó-

lagos tervek előmért és árelemzés illetve költségvetés ezen hivatalnál az árverési feltételekkel együtt a hivatalos órák alatt betekintheők.

Felhívtnak tehát mindazon vállalkozók, kik eme munkát elnyerni óhajtnak, hogy a fentebb kitűzött napon 10 százalék bánatpénzzel, mely óvadékképes papirokból is állhat, ezen hivatalnál megjelenjenek, avagy 50 krros bélyeggel és a kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat az árlejtést megelőző nap déli 12 órájáig benyujtsák, miután később érkező ajánlatok el nem fogadtnak.

Végül megjegyeztetik, miszerint tekintettel a bekövetkezendő zordon téli időre, a kérdéses munkálat csak 1894. évi március hó végén kezdendő meg s 1894. évi május hó elejéig lesz befejezendő.

Párdány, 1893. évi október hó 23-án.
Torontálmegeye párdányi járás főszolgabírói hivatala.

Egy jegyzői írnok

alulirotnál alkalmazást nyer. Jegyzői pályára készülő s elméleti képzettséggel bíró egyén mint gyakornok szinte felvétetik. Ajánlkozónak a feltételek iránt felvilágosítást adok.

Magyarittele, 1893. október 27.
Arozfalvi Gyula,
közs. jegyző.

(672—3.3)

Minden kedden és szombaton friss bécsi tormás-virstli

kapható (663—3.3)
Schnitzler L.-nél
Nagybecskerek.

Egy utcza lakás

a Zápolya-utca 1-ső számú házban november 1-től, esetleg azonnal kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál. (631-11)